

Nagyvárad Estilap

Főszerkesztő: MARTON MÁNÓ

Kiadóhely: Hegedűs Hirtlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezsi)-utca 6.

Felelős szerkesztő: KATONA BÉLA

A Szabadság ünnepe Párisban

Verduni staféta hódol az Ismeretlen Katonának

— Az Estilap eredeti távirata —

Párisból jelentik: A Bastille bevételének évfordulóját július 14 iké, amely francia nemzeti ünnep, Páris népe fényesen ülte meg. Az utcákön táncmulatság volt. Katonai szemle helyett az Ismeretlen Katona sírjánál ünnepség volt, a köztársaság elnökének, a kormányának és a diplomatáknak részvételével.

Ezután a köztársasági elnök megsejmelte a párisi helyőrséget. Háromszáz futóból álló staféta jelképiül látklyát hozott Verdunból az Ismeretlen Katona sírjához.

VÁRADI ARFOLYAMOK:

Magyar korona	344	áru	340	péni
Oszák shilling	2965	"	290	"
Francia frank	986	"	980	"
Sváji frank	4070	"	4055	"
Lira	781	"	770	"
Dollár	20875	"	20775	"
Angol font	1021	"	1017	"
Csen korona	620	"	617	"

A váradi újságáros bódék iránt érdeklődik a belügyminiszterium

Mint ismeretes, a város a nemrégiben megtartott nyilvános versenytárgyaláson az összes újságárosító bódékat — a többi pályázók teljes mellőzésével — Brijnek az Adeverul igazgatójának adta ki, 160 ezer lej évi bérért. A határozottan csinos és izléses bódékat már el is helyezték a város különböző pontjain, de ugylátszik, hogy azoknak megnyitása még most sem aktuális.

Tegnap ugyanis a belügyminiszteriumtól távirati értesítés érkezett, amelyben a belügyminiszter utasítja a várost, hogy

az újságárosító bódéokra vonatkozó aktákat haladéktalanul terjessze fel a miniszteriumhoz.

Illetékes helyen nyert információink szerint a bérbeadás ellen számos felebbezés érkezett és a miniszteriumnak ez a váratlan intézkedése szoros összefüggésben áll az ügy sürgős revíziójával.

A város mindenesetre bevárja a törvényben előirt 15 napos határidőt, amelynek letelte után az összes aktákat a belügyminiszter elé fogják terjeszteni.

A váradi kereskedők és a munkaszüneti törvény

Mi történik a vevőkkel, amikor beáll a munkaszüneti idő? — Costescu helyettes rendőrprefektus nyilatkozata

Ma lépett életbe az új munkaszüneti törvény és nem lehetetlen, hogy midőn e sorok napvilágot látnak, már számos jelentés fekszik az egyes kerületi rendőrkapitányok hivatali asztalán, amelyek alkalmasak lesznek arra, hogy eljárás induljon a munkaszüneti törvény megszegői ellen. Eppen erre való tekintettel egy felette fontos, de az eddigi nyilatkozatok során teljesen tisztázatlan kérdésben volna egy szerény megjegyzésünk.

A törvénynek, ha jól emlékszünk 3-ik szakasza kifejezetten előírja az összes üzletek déli 1—3-ig való bezárását. Már mostan az a kérdés, hogy az üzletek záróját ellenőrző komisszárú sok hogyan értelmezik a rendelkezésre vonatkozó végrehajtását.

A piaci árusoknak ugyanis az új munkaszüneti törvény pontosan egy fél órát engedélyez az elpakolásra. Viszont a kereskedőkre vonatkozóan nincs ilyen

intézkedés. Már most egészen nyilvánvaló, hogy a legtöbb kalamitás éppen abból fog származni, hogy a déli órákban vevőkkel megtelt üzletekben senki sem tudja mihez tenni magát. Az üzletet egy óráig be kell zárni, mi történik tehát a vevőkkel?

Erre vonatkozóan megkérdeztük Costescu Eftimiu rendőrségi ügyosztály főnököt, aki a következőket mondotta:

— Az bizonyos, hogy sem az új munkaszüneti törvény, sem annak végrehajtási utasítása nem tartalmaz olyan speciális intézkedést, amely tiszta helyzetet tudna teremteni hasonló esetekben. Viszont a gyakorlat majd csak igazolni fogja, hogy milyen módosításokra van szükség az üzletek záróját illetően.

Mindenesetre a végrehajtó közegek jóindulatára van szükség és arról biztosíthatom is a váradi kereskedőket.

Minden egyes beérkező jelentést tüzetesen fogunk átvizsgálni és igyekezni fogunk, hogy a hatóságok részéről sérelem senkit ne érhesse.

Ma délelőtt különben a kereskedőknek egy küldöttsége: Flegmann Arminnak, a Kereskedelmi Csarnok elnökének és dr Fried János főtitkárnak kezeltésével megjelent Catana Aurél rendőrprefektus előtt, akit arra kértek, hogy

a miniszteriumból beérkező döntésig az üzletek a déli órákban is nyitva lehessenek.

A rendőrprefektus válaszában kijelentette, hogy bármennyire is átérzi a kereskedők panaszainak jogosságát.

hatáskörén belül a törvény intézkedésén nem áll módjában változtatni.

Megnyugtatta azonban a deputáció tagjait, hogy

az illetékes fórumok előtt a legmelegebben fogja pártfogolni a kérelmet.

A küldöttség Catana prefektus válaszáat tudomásul vette.

Minden tanuvallomás terhelő a gyilkos pénzügyi főtanácsosra

Kosztka István vádlottat beszámíthatónak mondja az orvosszakértő — A Rökk-Szilárd-utcai feltékenységi tragédia a végső felvonáshoz közeledik

— Az Estilap eredeti távirata —

Harmadik napja folyik a törvényszék előtt a Rökk-Szilárd-utcai feltékenységi dráma perének tárgyalása, amely a magyar főváros széles körében a legizgalmasabb érdeklődést kelti. A per középpontjában álló Kosztka István pénzügyi főtanácsos vádlott eddig szimpatikus alakja a mai tárgyaláson kihallgatott tanuvallomásából meglehetősen kedvezőtlen színben került ki.

Az egyes tanuvallomások igazgalmasan világítják meg az agyonlőtt Valérián huszárezredes és Kosztkáné szerelmj viszonyát, a dráma előzményeit és bekövetkezését.

A tegnap délutáni tárgyaláson Tomka Zoltán ezredes, tanu elmondotta, hogy Valérián alezredes közvetlenül halála előtt közölte vele, hogy

szerelmes egy asszonyba, aki őt viszontszereti.

Panaszkodott: nem tudja, mit csináljon.

Azon töprengett, hogy elváljak feleségétől.

Bizalmasan még azt is elmondotta: attól fél, hogy annak az asszonynak a férje, akit szeret, nem fog elválni feleségtől. Elbeszélése végén Valérián hangsúlyozta, hogy

olyan előérzete van, hogy az ügynek tragikus következményei lesznek.

majd arra célzott, hogy ha nem bírja megoldani a problémát, öngyilkos lesz. A beszélgetés folyamán az alezredes nevet nem említett; tanu csak a gyilkosság után tudta meg, hogy Kosztkánéról van szó. Elmondja még, hogy barátja meggyilkolása után mentőakció indult meg Kosztka érdekében és az újságok úgy állították be Valériánt, mint szoknyavadaszt. Kosztkánét pedig, mint könnyelmű asszonyt. Kéri kihallgatni Boer Tibort, valamint Wolff igazgatót, akik tud-

nak arról, hogy a gyilkosság esetében Valérián alezredes náta vascsorázott mikor Kosztkáné felhívta telefonon és közölte vele, vigyázzon magára, mert Kosztka meg akarja gyilkolni.

Ezután Valkó Máriát hallgatták ki. Közvetlenül látta a gyilkosságot, színházból hazamenet. Hallotta, mikor Kosztka így szólt Valériánhoz:

— Zsiga, hát így tartod be a szavadat?

Valérián erre így felelt:

— Hát félek én tőled?

E párbeszéd után rövidesen két lövést hallott.

Dr Minnich Károly törvényszéki orvosszakértő a halál körülményeit ismerteti, majd a vádlott elméleti állapotáról tesz jelentést. Elmondja, hogy

hónapokon keresztül megfigyelés alatt tartotta, — és megállapította, hogy neuropatikus egyén.

Iratkozzon be

a Hegedűs kölcsönkönyvtárba

Atlantic nyári mozgó

6 1/4 és 9 1/4 órákor

Ma, szerdán először

A berezinai csata

Hatalmas Napoleon film 6 fevonásban.

A szomorú végezetű oroszországi hadjárat. — Gyönyörű lelvtelek.

A főszerepben: JACK MYLONG MÜNZ.

Ezt megelőzi egy kitűnő 2 felvonásos Fatty-burleszk.

Családjában többiben fordult elő az elmebaj.

ő mégsem elmebeteg és cselekményét logikusan követte el.

Idegés, testalkatánál fogva könnyebben befolyásolható és könnyen elragadtatja magát.

Szántay Julia, Kosztkának szobaleánya a tragédiát megelőző telefonbeszélgetésről tesz vallomást. Kosztkának előbb jókedvűen beszélt telefonon feleségével, azután újból felhívta telefonon, de akkor csak hallgatta a beszélgetést, valószínűleg idegét is bekapcsolták. Kosztkának tizenöt—husz percig hallgatódzott azután izgatottan öltözködni kezdett, idegesen rakta felöltője zsebébe holmijait, zseboráját és revolverét.

Az elnök: Vigyázzon! Mindent a felöltője zsebébe tett?

Tanú: Igen.

Az elnök: A revolver hol állott?

Ezután a szobalány elmondotta, hogy a gyilkosságot megelőző napon Kosztkának annyira ideges volt, hogy nem nyult az ételhez.

Tőle kérdezősködött, ki jár a feleségéhez a Svábhegyre, majd azt is mondta, hogy Valérián becsületszavát adta, hogy nem találkozik feleségével.

Kosztkának nagyon félt az urától, mindig arra kérte a szobalányt, hogy tartózkodjék mellette.

Krausz Amália Kosztkának nevelőnője azt vallja, hogy Valérián gyakran járt asszonyához és ha ilyen alkalommal be akart hozzá menni, az asszony mindig elküldte őt a kisfiúval sétálni.

Boer Tibor gyárigazgató, Kosztkának sógora előadja, hogy Kosztkának Valérián jelenlétében közölte vele, hogy

feleségével megy az alezre-deshez.

Ekkor Boer megkérdezte Valériánt: hogyan képzei a választ? Valérián azt felelte, hogy néhány értékpapíron kívül semmije sincsen, pedig

gondoskodni szeretne feleségének jövőjéről.

Aznap Kosztkának férjével is közölte, hogy elvált tőle és feleségül megy Valériánhoz.

Kosztkának figyelmeztette Valériánt, hogy az ügynek vagy kihívás, vagy orvítamás lesz a vége.

Sógoráról, Kosztkáról elmondja, hogy

amikor Londonba ment, nem adott pénzt családjának.

A válasz hírére kifakadt:

— Most váljunk el, mikor már megszoktam a jólétet?

Törökneké, nevelőnő az utolsó tanu, aki azt vallja, hogy Kosztkának nagyon durván és rosszul bánt a feleségével.

Kosztkának István a vallomásokra megjegyzi, hogy azokat részben elbocsájtott cselédek, részben elfogult emberek tették.

Az ügyész bejelenti, hogy megváltoztatja eredeti vádindítványát és szándékos emberölés címén emel vádat.

A tanúkihallgatások ezzel befejeződtek, ítélet valószínűleg még ma lesz.

HIREK

A mai zürichi nyitás

BERLIN... 12225 PRAGA... 1525—
NEWYORK 51515— BUDAPEST 7255
LONDON... 2504— BUKAREST 250—
PARIS... 2415— BÉCS... 7255

Pola Negri
Charlie Chaplin
Babgy Peggy,
Agnes Ayres
Mac Sennet

és még 30 híres filmszínész,
filmrendező és amerikai film-
gyáros játszik együtt péntektől

a Dorian filmszínházban.

Siehsen jegyét megváltani!

* A helybéli „Domnita Ileana” leányiskola igazgatósága közli az érdekeltekkel, hogy a beiratkozások, valamennyi osztályba, folyó évi július 15-ikén kezdődnek. Bármiféle információért az iskola irodájához (Holban tábornok-utca 37.) kell fordulni minden nap, kivéve vasár- és ünnepnapokat, délelőtt 10—1 óra közt.

* A vihar áldozata. Petroszról jelenti tudósítónk: Neumann Pantilimon 34 éves famunkás az erdő szélén épített magának egy kis vályogkunyhót. A hetek óta tartó esőzések és viharok következtében a kunyhó tegnap összedőlt s a szerencsétlen embert maga alá temette.

Hol játszik le a NAC—Brasovia mérkőzést

A NAC érdekes beadványa a váradi sportszövetséghez

A NAC—Brasovia mérkőzés megrendezése körül támadt hullámok még korántsem simultak el, sőt az ügyben mára igen érdekes fordulat történt.

A NAC elnöksége ugyanis terjedelmes beadvánnyal fordult a nagyváradi szövetség elnökségéhez.

A beadványban alaposan megindokolva

haladéktalan itézkedést kér arra nézve, hogy a vasárnap, július 19-re kitűzött NAC—Brasovia mérkőzést ne Brassóban kelljen lejátszani

A csapat tagjai — mondja többek között a beadvány — úgy szólnak kivétel nélkül tisztviselők és munkás emberek, akiket az utóbbi hetekben megismételt mérkőzéseken már amúgy is annyira igénybe vettek különböző címeiken, hogy állásuk és ezzel együtt egzisztenciájuk is komoly veszélybe sodródott. A klub vezetősége nem vállalhatja többé magára ilyen komoly dolognak az ódiáját és azzal az alázatos kérelemmel járul a Comitatul Regionalhoz, hogy teljes

hatalmi súlyával járjon közbe bukaresti labdarugó központnak hogy a vasárnapra kisorsolt országos bajnoki elődöntő mérkőzés színhelye — miután a váradi bajnokcsapat már egy ízben ugyanis megjelent Brassóban Nagyvárad, vagy

legrosszabb esetben egy olyan szomszédos erdőben más város lenne, ahova 2 órában belül oda és vissza utazhatnak, a csapat tagjai

A kérelemmel, amelyet a NAC elnöksége részéről teljesen akceptabilisnak tartunk, a szövetség igazgatótanácsa ma este rendkívüli ülésén készült foglalkozni.

Egy pillanatra sincs okunk kétségbevonni, hogy a szövetség mindenben a NAC álláspontján helyezkedik és legalább az által elkövetett hibát is korrigálva megteszi a szükséges lépéseket.

Ilyenformán a NAC—Brasovia mérkőzés színhelye ebben még nincs fixirozva és a sem lehetetlen, hogy a szenzációs mérkőzést Nagyváradon fogják lejátszani.

MOZI

— „Pierre et Jean”. (A féltés vére.) Guy de Maupassant egyik leghíresebb regénye, amely könyvalakban nagy népszerűségre tett szert, filmen látható ma, szerdán a Dorian-filmszínházban. A filmen még sokkal hatásosabb és megkapóbb a regény. Suzanne Despres játsza 6 felvonásos film főszerepét melyet egy rendkívül érdekes festői pótkép előz meg. Az előadások 6 és 9 órákor kezdődnek. Szép idő esetén a 9 órási előadás a Dorian-Terrasseon lesz megtartva.

— Az Atlantic nyári mozgó egy nagyon jó Napoleon filmet játszik, a „Berezina csatát”, amely Napoleonnak tragikusan végződő oroszországi hadjáratát tárgyalja és ennek keretében egy nagyon szép, idillikus szerelem történetét ecseteli. Megható a hatalmas világhódító francia csapatok visszavonulása, a sok-sok szenvedés, amelyet ennek a hadseregnek ki kellett állnia. A realistikus megjelenítése e visszavonulásnak a rendező tehetségének legszebb példáját adja. A főszerepben Jack Mylong-Münz brilliroz.

Orlh. kóser
vendéglőmet
kerthelyiséggel

Berkovits Mihályné
bővítettem ki. 1841

Str. N. Iorga (Zö d'a-utca) 19. sz.
(ltj. Weisz Bernát céggel szemben)
Ismeri k'őnd konyha! Mérsékelt árak!

Markovics József

Strada Episcopul Clorogariu (Uri-utcai) lerakatában az összes fehérnemű kolektió (modell darabok) eladása megkezdődött. Minden darab gyári áron vám nélkül lesz eladva.

Julius 25-én indul meg az uszodai villamos

A városi vasúttársulat nagyszabású tervei — Stepheš főfelügyelő nyilatkozata

A háboru véres narkotikumai legelső sorban az alkotó munkát borította mélységes álomba, amelyből esztendő múltán is csupán a legmegfeszítettebb erővel tud új életre kelni. Mindezt az egész vonalon általános tespedés fekdte meg az egész világot és a szörnyű esztendőket megelőző idők minden szép és nemes programja, előrelátása, terve az irattárak poros polcain várja a feltámadást.

Nagyvárad városa a háborut megelőző tíz esztendőben indult igazi fejlődésnek, építkezések, városszépítési programok, ipari és kereskedelmi vállalkozások csiráját vetélte el a háboru. Hosszu kísérletezések, tapogatózások, nagy nekigyürközések után most a háborut követő hetedik esztendőben eljutottunk talán végre ahhoz, hogy dolgok kezek nyomán újból élet fakad. Hetek óta szemnek-szívnek jóleső érzéssel figyeljük azt a lázas munkát, amely e város egy kis földdarabján, alig ezeregynéhány méteren folyik. A városi vasut építi a háboru óta első új vonalát: a Főutca—Pankolits-uszoda új szakaszt. Ez az új vonal, amely a városi proletár lakosság kényelmének biztosítására is törekszik, megérdemelt minden elismerést, mert megindítója annak a nagyszabású tervnek, amely Nagyváradot közelebb akarja vinni külső részeihez és környékéhez. E munka befejezése után

sor fog kerülni az összi városrész vonalainak kiépítésére, a Püspök- és Félix-fürdők villamos hálózatának megteremtésére és a város élmezőnyének lakásvizonyai és főleg idegenforgalmának fellendítése céljából fontos biharpüspökii villamosvasut megelőzői üzembehelyezése.

Egyes lapoknak arra a hírére, hogy az új villamosvasutvonalat e hét csütörtökén átadják a nyilvánosságnak elindultunk meg nézni: hogyan is áll a munka, amely alig pár héttel ezelőtt kezdődött. Alig pár hét alatt varázslatos gyorsasággal befejezéshez közeledik az uszodai villamos építkezése, bár arról szó sincs, hogy e vonalat e héten átadják rendeltetésének. Legjobb esetben e hó 25-én kerül sor a forgalom megindítására. Ezt is csak úgy érik el, hogy megfeszített erővel, hajnali három órától este tizenegy óráig terjedő munkával folytatják az építkezést.

Az új vonal az Apolló-épület előtt kanyarodik a Parcul Traian (Széchenyi)-térre és ma már a Poliklinikáig van kiépítve a vágány, állnak a villamos vezetékek tartásához szükséges hatalmas vasoszlopok és a Poliklinikától az uszodáig terjedő részen már a földmunka is teljesen befejeződött. A vágányokat újrendszerű tizenkét méteres sínekkel építették, teljesen szilárd alapzatra. Betonmunkások és kövezők za-

jától viszhangzik az egész környék, műszerészek már a vezetékek lefektetésén szorgoskodnak.

A munkálatokat Gál Miklós Ferenc a városi villamos főpályafelügyelője vezeti, aki husz esztendeje áll a vasut szolgálatában. A MÁV-tól került ide és ő rakta le az első villamosvasuti sínpart Nagyváradon. A munkálatokra személyesen vigyáz fel Stepheš főfelügyelő, aki napjában többször megy ki a helyszínre.

Beszélggettünk a főfelügyelővel aki kérdésünkre elmondotta, hogy

az 1200 méteres vonalat június 22-én kezdték meg építeni

Közös francia-spanyol front a riffkabilok ellen

— Az Estilap eredeti távirata —

Párisból jelentik: Lyantey tábornok, Rabatban, a július 14-iki nemzeti ünnep alkalmával tartott beszédében kifejezte örömet Naulin tábornok közeli érkezésén, aki átveszi a katonai feladatokat, míg ő, Lyautey teljesen politikai és diplomáciai teendőknek szentelheti magát. A tábornok bizalommal van a jövő iránt Megszemlélte a casablancái erődítéseket. Riquelme spanyol tábornokkal együtt, aki kijelentette, hogy Franciaországnak és Spanyolorzágnak együtt kell harcolnia és békét kötnie. Főfeladat: megakadályozni, hogy a riffkabilok elvágják a tanger-casablancái utat.

Európai Egyesült Államok

Nitti volt olasz miniszterelnök könyve Európa új rendjéről

Olaszország volt miniszterelnöke, Francesco Nitti, aki a háboru utáni idők európai politikájáról írott bátor és őszinte műveivel világszerte feltűnést keltett, emellett őszinte tiszteletet vitt ki magának, tudvalevően ádáz ellensége a gyanus politikai multu férfiaknak, akik pár év óta a faszizmus tetszetős címere alatt a reakciót ültették uralomra Olaszországban. Nitti emiatt nem is él otthon; Svájcban tartózkodik és ott írja világszenzációszámúba menő tanulmányait, hírlapi cikkeit. Legutóbbi műve ezt a nagyszerű címet viseli: „Európai Egyesült Államok.” Hogy miképen fogja fel a mai Európa legnagyobb államférfia ezt a csodaszép eszmét, arról tanuskodik a könyv néhány alábbi passzusa:

— Egy legenda szerint Pithagoras száz ökröt áldozott akkor, mikor fölfedezte híres tételét. Pithagoras az elvei alapján irtózott a vértől, ennél fogva a legenda nem valószínű. De talán a legenda miatt azóta, valahányszor új igazságokat jelentenek be, bögni kezdnek az ökrök. Az emberi állatok azonban csak kétkedve mosolyognak, ami a butaság legmodernebb formája. Az Egyesült Európai Államok eszméje olyan eszme, mely megmosolyogtatja mind a politikusokat, mind a diplomátákat; de nem e társadalmi osztályokban találhatók a leginkább tág látókörű emberek s kevés kivétellel ez, osztályok egyáltalán kevés alkalmasak arra, hogy befogadjanak egy eszmét, mely túlhaladja a középszerűséget. Ha őseinknek valaki megjósolta volna a fizika terén való újításokat, melyek ma valóságok bizonyára nem hittek volna nekik.

Majd rátér az eszme megfogalmazására:

és körülbelül mához tíz napra helyezik üzembe.

— Bár a vonal dentabilitásához egyelőre nem sok reményt fűzünk — mondotta a főfelügyelő — mégis megcsináltuk azt, mert a közönség kényelme szempontjából szükségesnek tartjuk.

A vonal igazi jelentősége akkor fog kidomborodni, ha a Bratianu (Szaniszló) utcai vonalba bekapcsolódik.

A városi vasut mindenesetre folytattani fogja a munkát, hogy ezidőszeriti terveit befejezéshez juttassa.

Pár nap mulva a liget és az uszoda felé ma még gyalog, vezetőrejtékezve igyekvő emberek kényelmes villamos kocsikon ülve jutnak el céljukhoz. A város gazdagabb lesz egy új villamosvonallal és azaz a reménységgel, hogy nemsokára a többi, ma még nehezen megközelíthető csendes városrész is villamos kocsik csengetésétől lesz hangos. (m. e.)

nyeranyagok rendszeres felhasználását és hogy a mai fejletlen rendszert egy általános együttműködés váltja fel, nem sérti a hazafiság és nemzet gondolatát.

A gazdasági határok megszüntése tulajdonképpen egyet jelent mindazoknak az okoknak a megszüntetésével, melyek a háborut előidézték.

Könyvét ezekkel a szöveggel fejezi be:

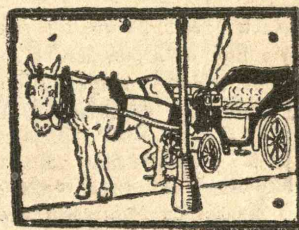
— A mai idők hőse nem az, aki kezében fegyveres kardot visel: hanem az, ki kárt és szenvedést vállalva az igazságot hordozza a megcsalt és elnyomott tömegben. Valamint a földbekerült vetőmag, a hős is eltűnik, mihelyt élete munkája, melyet elvégzett, alakot ölt. Az élet munkáját kell előkészíteni: ma magunk között csak a halál erőszakosságát látjuk. Az élet követeli a maga jogait...

Tizenöt napra leillifolnak egy váradai bérkocsist a bakról

Jelenet a redőrbizóságon

Kiss György „vadtölt” bérkocsis, kálapját ujjai között idegesen forgatva, illedelmesen köszönti a redőrbizóst:

— Az a „sulyos vadt” merült fel magam ellen — fordul hozzája Horváth kapitány — hogy nem jelent meg H. J. kereskedő lakásán, akit éjszaka a kolozsvári vonathoz kellett volna kivinnie!

— Megértettem és mi csűrőcsavarás, úgy volt a dolog...

— És itt aztán a kocsi bőségszerűen hosszú mesébe kezd, hogy hát ő szívesen ment volna már, de...

Horváth kapitány egy ideig nyugodtan hallgatja a kacskaringós mondatokat, de végül maga is megunja a véget nem érő mesét.

— Jól van no, biztatja a megszeppent embert, — hát miután maga ellen még nem volt panasz, megbüntetem 300 lejre...

— Köszönöm szépen válaszolja Kiss György és már távozni készül.

— No várjon még egy perccet, mondja barátságos hangon Horváth kapitány. És hogy jövőben hasonló dolog ne forduljon elő magával, hát tizenöt napra eltöltöm a hajtástól.

— Azt is nagyon szépen köszönöm, válaszol a legillegelmesebben Kiss György és katonásan sarkonfordulva megy ki a szobából.

Két rettegett haramiát hajszol több megye csendőrsége

Tomescu és Munteanu legujabb vakmerő trükkjei — Hogyan fosztották ki a cobiai adópénztárost — A megtréfált erdőkerülők

— Bukaresti tudósítónk távirata —

Most egy esztendeje a „láp fejedelmének” Terentének nevével volt hangos csaknem egész Európa. A vakmerő rabló vezérnek, aki feléven át rettegésben tartotta Galac és Braila környékét, az idén méltó utódja akadt két banditában: Tomescu-ban és Munteanu-ban, akik a Bukaresthez közeledő Dambovitza megyében több, mint egy éve garázdálkonak ugyan, de az utóbbi hetekben annyira vérszemet kaptak, hogy ártalmatlanná tevésük ügye magát Bratianu Jonel miniszterelnököt is foglalkoztatta. Több csendőrszázad üldözi a rettegett rablókat, eddig minden eredmény nélkül, sőt, mint a hajszolt vad,

amely vesztét érzi, Tomescu és Munteanu egyre vakmerőbben, egyre kihívóbban viselkednek. Pár nappal ezelőtt tudvalevően megtámadtak egy utascsoporthot, amelynek tagja volt Mihailache parasztpárti vezér is, tegnapelőtt pedig Cobia község adópénztárosát fosztották ki, a következő körülmények közt:

Jon Stanescu adópénztáros tegnapelőtt éjszaka épen el akart menni otthonról szállójába. Az országot világos volt és a lakosság sem tért még aludni, amikor két csendőrház egyén — az egyik Tomescu volt, a másik Munteanu — jelent meg az adópénztáros házában,

Cobia községben.

Ez a község Gaesti és Targoviste város közt van, szinte bent egy őserdő mélyén, úgy, hogy a rablóknak ezért is könnyű dolguk volt. Különben is

biztos tudomásuk volt róla, hogy Stanescu adópénztáros a legutóbbi napokban sok adót hajtott be.

Az adópénztáros házába belépve a két „csendőr” rögtön Stanescu felől érleklődött.

— Sürgős rendeletet akarunk vele közölni!

— mondották a háziasszonynak.

Stanescu gyorsan elő is került és az előszobában egy „csendőrt” talált: Tomescut. A másik: Munteanu elbújt. Tomescu kerekén megmondta, hogy mi az a sürgős rendelet, amit közölni szeretne az adópénztárossal:

— Pénzt, vagy életet!

E döntő szavakra előbújt az egyik sarokból Munteanu is. De a dolog nem ment olyan simán, ahogyan elképzelték.

Stanescu kijelentette, hogy neki ugyan egy fillérje sincs, nem inkasszált semmit

és így tovább. A két rabló erre megdühödött és Stanescut feleségével együtt úgy megkötözték, hogy lélekzen is alig tudtak. Ezután magukhoz híve a Stanescu szekrényében talált 35.000 lejt, a banditák eltüntek.

Hogy Tomescu és Munteanu nincsenek minden humor híján, azt bizonyítja az alábbi trükk, amelyet a cobiai erdőben Stanescu kirablása után követtek el:

Vasárnap hajnalban a csendőregyenes ruhába bujt Tomescu és Munteanu két erdőkerülővel találkoznak, akik éppen köntjukat végezték. Az erdőkerülők szabályszerűen tisztelegtek a két „csendőrnök”.

— Van-e fegyverviselési engedélyetek?

— kérdezte Tomescu az erdőkerülőktől, akik készséggel húzták elő és mutatták meg az engedélyt.

Tomescu ekkor zord hivatalos hangon így szólt:

— Tudjátok, hogy mi csendőrök, most Tomescut és Munteanut, ezt a két haramiát üldözzük: El kell, hogy vegyem fegyvereket, mert mit tudom én, hátha összejátszótok a rablókkal és még segítségükre is vagytok!

Az erdőkerülők megszeppenve adták át fegyverüket a „csendőröknek”, akik ezután nyugodtan elmentek.

Most aztán a cobiai erdőt különböző helyekről odakoncentrált csendőrök körülvették és ilyenformán próbálják elfogni a két rettegett haramiát.

Szép város Kolozsvár,

ezt már a nóta is megállapította, de mit ér, ha tisztességes akáshoz csak horribilis lelépések árán jut benne az ember. Igazán megszereti azonban az idegen is ezt az ősrégi várost, ha megtudja, hogy kétszáz leierős olyan ház tulajdonosává lehet, amelyből ki sem rekvirálhatják, adót sem kell fizetnie érte, sőt a telekkönyvi átírást is ingyen elvégezteti a „Sirocco” hirdető vállalat, ha vásárol nála egy Jordai-uti villasorsjegyet. — Szaladjon városunkban a legeős árúsitóhoz, vagy küldjön be a Sirocchoz Cluj, Strada Reg. Maria 14 203-50 leit s azonnal ajánlott levélben elküldik Önnek a sorsjegyet. Huzás július 29 én visszavonhatatlanul. 1498

Érettségi biztos, aki kevesli a napidiját

EGY JASII EGYETEMI TANÁR ÉRDEKES PERE A KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTERIUM ELLEN

A besszarábai Cetatea-Alba város liceumának érettségi vizsgájára Anghelescu dr közoktatásügyi miniszter a vizsgáló bizottság elnökéül Tafrali jassii egyetemi tanárt delegálta. Tafrali professzor el is utazott Cetatea-Albába, levizsgáztatott harminc diákot és mind ezért a miniszter kiutalt neki 4000 lej

honoráriumot, holott Tafrali 5000 lejt költött, vagyis ráfizetett 1000 lejt. Mivel a miniszter többet fizetni nem volt hajlandó, Tafrali kijelentette, hogy bírói uton fog érvényt szerezni követelésének a közoktatásügyi miniszteriummal szemben.

Színház

Szerda este fél 9-kor: Csibi vigjáték ujdonság másodszer, Feketéné Sugár Teri és Mészáros, az aradi színház művészeinek felléptével.

Csütörtök este fél 9-kor: Lili bárónő operett, Karácsonyi Ili, a kolozsvári Magyar Színház primadonnájának vendégfelléptével.

Péntek este fél 9-kor: Bajadér operett Karácsonyi Ili, a kolozsvári Magyar Színház primadonnájának vendégfelléptével.

Szombat délután fél 4-kor: Halló Amerika operett revü ujdonság, mérsékelt helyárrakkal.

Szombat este fél 9-kor: Sztambul rózsája operett, Neményi Lili és Ihász Aladár, a kolozsvári Magyar Színház művészeinek vendégfelléptével.

Vasárnap délután fél 6-kor: Csibi, vigjáték ujdonság, Barna Anci vendégfelléptével, mérsékelt helyárrakkal.

Vasárnap este fél 9-kor: Három grácia operett, Neményi Lili és Ihász Aladár a kolozsvári Magyar Színház művészeinek vendégfelléptével.

Hétfő este fél 9-kor: Nótás kapitány operett, Neményi Lili és Ihász Aladár a kolozsvári Magyar Színház művészeinek vendégfelléptével.

Csibi

— Premier után —

— No?
— Mi az hogy no?
— Mit szólna az előadáshoz?
— Nna, nna.
— Engedj meg, elfogult vagy. A Csibi igazán elsőrangú darab, pompás darab. ngedj meg, a szellemes és finom ötletek...

— Hát hiszen a darab ellen nem lehet kifogás, hogy is képzeled. Az előadást kérdezted.

— No halld, Sugár Teri, kedves öregem... Sugár...

— Sugár Teri édes és elragadó. Nem is tudom, hogy brilliáns színészi produkciójának melyik finom nüanszát dicsérjem. Aranyos egy pofika, isten bizonny.

— A bakfis figura, nahát...

— Igen, igen, nem győzöm méltányolni Sugár Teri bájos akitását. Szó sincs róla előkelő kvalitású művésznő és ez a szerep, hát ez a szerep fiacskám... mintha direkt az ő fehér tésztára szabták volna.

— Végre egy megelégedett ember...

— Pardon, ugye én egyelőre a bravuros vigjátékról és a nagyszerű vendégről fejtettem ki a véleményemet. Ami az előadást illeti...

— Halljuk, halljuk.

— Ami az előadást illeti, bocsásd meg ezt a kis sóhajtást: remek színészek a kolozsváriak. Hogy játszottak ezok a kolozsváriak!

— Értsd meg, hogy akkor tele is volt a ház, most meg akár az összes apagyilkosok megjelenhettek volna biztos amnesztiára, olyan kevesen voltunk. Tudod egész más, ha publikum van, a

színészt animálja; olyankor minden mozdulata más.

— De kérek alássan ívet nem lehet büntetlenül mondani. Fogadj velem, hogy a színészek, akik az este játszottak, tisztelet Hunyady Jucival a csekély kivételnek, nem ismerik a darabot, csak a szerepeiket.

— Ja, ha azt hiszed, hogy ez is fontos, akkor veled nem lehet színházról diskurálni.

Styx.

— Karácsonyi Ili és Felhő Ervin. Csütörtök este a Lili bárónőben lép először a nagyváradi színpadra Karácsonyi Ili a kolozsvári Magyar Színház országos nevű primadonnája. A vendégművésznő, akinek rendkívül értékes és iskolázott hangja van, egyike a legképzettebb és legrutinizottabb művésznőknek. Csütörtökön este a Lili bárónőben, pénteken pedig a Bajadérban lép fel Karácsonyi Ili és második este Bajadér Napoleonjában Felhő Ervin a rendkívül ügyes és Nagyváradon már elismert képességű fiatal táncos komikus. Mind a két vendég szereplés az utószéken egyik legérdekesebb művészi eseménye lesz.

— Neményi Lili és Ihász Aladár vendégfelléptei. Szombaton, vasárnap és hétfőn este az erdélyi magyar operett színészet két legjobb nevű művésze fog fellépni a nagyváradi színpadon. Szombaton a Sztambul rózsájában, vasárnap a Három gráciában, hétfőn pedig a Nótás kapitányban vendégszerepel Neményi Lili és Ihász Aladár a kolozsvári Magyar Színház két legnépszerűbb tagja. Ez a pompás három operett új színt és életet kap a vendégek szereplésével, ami iránt érthető kíváncsisággal viselkedik a színházi közönség. Neményi Lili és Ihász Aladár partnerei az operett együttes legjobbjai lesznek.

— Délutáni előadások. Szombaton délután fél 4-kor a Halló Amerika látványos operett revü, vasárnap délután fél 3-kor Lóránd Erzi vendégfelléptével a Cseregyerek három felvonásos operett, fél 6 órakor pedig Barna Anci-val a Csibi című vigjáték kerül színre mérsékelt helyárrak mellett.

A Biró József-telepen

még négy darab legszebb szállóparcella jutányos áron és kedvező fizetési feltételekkel eladó Megtekinthető bármikor, értekezhetni a tulajdonosnál

Biró József 1709

Dorobantilor (Rulikovszky)-ut 8.

ZONGORÁK részletfizetésre kaphatók Sternbergnél, Bulevardul Regele Ferdinand No. 14. 1803

Szöveteket

minden elfogadható áron árusít Havas és Grünfeld posztó és bécésárak áruhaza Str. Avram Jancu (Kossuth)-u. 8 Sas átjáróval szemben.

458 a Hegedüs Hirlapirod új telefonszáma.

Plágiumvadás Mussolini ellen

Egész fejezeteket lopott egy híres olasz esztétikus könyvből.

Egész Olaszország azon a bűntudással mulat, amely Mussolini és Benedetto Croce ismert esztétikus között játszódik le.

Az ügy épenséggel nem valami kedvezően alakult ki Mussolini számára, azonban a diktátor maga tehet róla, mert ő volt, aki a harcot kezdte. Egy alkalommal kijelentette ugyanis, hogy Croce-nek valamennyi írására fiútyúl, Croce ugyanis egyik legélesebb politikai ellenfele. Az mondta Mussolini, hogy örül, hogy még egy sornyt sem olvasott Croce írásaiból. Erre az irást felelte neki, hogy akármint beszél a diktátor,

mégis csak el kellett olvasnia egynehány művét, mert egész fejezeteket vett ki belőlük.

Croce, aki nemcsak egyik első írója Olaszországnak, hanem egykor közoktatásügyi miniszter is volt, kijelentette:

— Ha Mussolini a fasisztagyűlésén hallgatónak derülségtől kísérve ki is jelentette, hogy sohasem olvasott tőlem semmit azzal csak szellemi fölényemmel ismertem el, mert én viszont Mussolininek valamennyi írását ismerem. Az ő himnuszát, amelyet az erőszakról zengett, Sorelból vette, akinek művét én fordítottam le. Egyébként pedig Mazoniáról szóló fölhívásában azt a részt, amely Goethe és Veri ítéleteire vonatkozik, tölem lopta.

Mussolini írása pontos megisméltése az én kritikai tanulmányomnak.

Higyjé el, jobb ha az ember ismeri az ellenfelét, mint hogy látja azt adja elő, hogy sohasem olvasott tőle semmit.

Olcso és elegáns [GYERMEKCIPOK] Carmen gyermekcipőszalonban, Str. I. Vulcan, (Nagy Sándor-u.) 4

Fényképészeti cikkek Özv. Petri Árpádné

legrégibb látszerész tiszteiben kaphatók. — Stepper cukrászda mellett. 1690 Bulevardul Regele Ferdinand 9.

PERZSASZÖNYEGEK részletfizetésre s kaphatók Sternbergnél Bul. Regele Ferdinand 14. 1803

VIZUM a Hegedüs Hirlapirodában

Gyilkosság, amelyben senki sem bűnös

Vadöbészéd Kosztka István mellett

Képzeld el Önök, uraim, hogy tiz esztendő után is halálosan szerelmesek feleségükbe. Éljük bele magukat abba az álomvilágba, hogy mindig példás család életet éltek. Egy évtizeden át egyetlen felhő sem homályosította el azt az örökösen mosolygó, derült kék eget, amely házasságuk fölött ragyogott. Önök, uraim, tele tudóval szívták magukba a boldogságot, amelyre naponta pontosan nyolc órát számtak. A többi idejüket igénybe vette a lázas törtetés, a kimerítő munka, a szünet nélküli munkaközelharc a kenyérért.

Ezzel szemben a nő tiz esztendő óta a nap minden órájában, percében és pillanatában ennek a változatlanul ragyogó boldogságnak szentelte idejét. A házasság tartás, a gyermek, a mi társadalmi osztályunk nőinek szemében nem jelent komoly elfoglaltságot. A férj, aki rajong a feleségéért, a lehetőségig mentesíti minden gond alól. A nőnek nincs más feladata, csak az, hogy boldog legyen. Életében átélve a menyország összes örömeit, örökösen hallgatnia kell a tökéletes és teljes harmónia édeskes zsolozsmáit. Ugy érzi magát, mint *Mark Twain* Stromfield kapitánya. Kezd terhére lenni a realista komisz földi élet éremlyős szentimentális menyországa. Unni kezdi a szerelmet, a kényeztetést, a családi örömeiket, a kispolgári élet örökös limonádéját. Tiz év múlva először jut eszébe, hogy ő nem csak asszony, feleség, családanya, hanem — nő is.

Önök uraim, minderről nem tudnak semmit. Naphozzat kiálthatatlan, undorító, közönyös és komisz emberekkel érintkeznek, akikkel szemben el kell számolniuk magukkal, ha erősebbeknek mutatkoznak és akiket ki méletlenül és váratlanul támadniok kell, ha azt hiszik, hogy gyöngébbek. Az élet rettenetes karakterén egy pillanatig sincs fégyverszünet, mert a legkisebb ellankadás is veszélyezteti a házasság boldogságát. Ha nincs kenyér, ha nincs lakás, ha nincs ruha, ha nincs kényelem, vesztélyben van az asszony, az életöröm, a menyország.

És most egyszerre észreveszik, hogy egész életük hazugságon épült föl. Mert nem igaz az, hogy a nő játékszer, élvezeti tárgy, földi angyal, drága kincs. A rettenetes való az, hogy az asszony is ember, husból és vérből teremtett, gondolkodó, érző, filozofáló kétlábu állat, akinek vágyai vannak, akinek ideglete rejtélyes, megérthetetlen, megmagyarázhatatlan a férfi előtt, aki már unja a férj kényeztetését, aki nem földöntuli, hanem emberi életet akar élni, saját fantáziája, saját érzékei és saját elnyomott, elszintelenített egyénisége szerint.

Ez az ugynevezett kritikus pont. A nő meglátja, hogy más férfiak is vannak, nemcsak az ő férje. Férfiak, akik reá nézve igazgatólag hatnak, akik valami új jelentenek számukra. Valami ismeretlen új területet, ami után

leírhatatlan nosztalgiával vágyakoznak. Ez nem csúlsás, nem flört, még csak nem is udvarlás. Csak éreklődés, a lázadásnak egy elfojtott subaalatti gesztusa. Nagyon szomorú szimboluma a modern házasság csődjének, a mely nem a házastársak teljes lelki és egyéniségbeli harmóniájára van építve.

A férj úgy érzi, hogy rettentően megrabolták, kifosztották, megcsalták. Üldözött vadnak érzi magát a társadalom szemében, akit kigunyolnak, megvetnek és kiközösítenek. A menyország derültlen egéből a legszörnyűbb földi pocsolóba zuhant. Egész élete ki van forgatva, meg van gyalázva, össze van zúzva. A feltekenység csak másodrendű motivum, a legelső, a domináló a megsértett, a besározott férfiúi büszkeség.

Tomescu kirabolt egy kastélyt, aztán koncertet adott a falu népének

Lapunk más helyén hirt adunk arról a hallatlan garázdálkodásról, amelylyel két hirhedt rablóvezér hosszabb idő óta tartja rettegésben Szinaja környékének lakosságát. A rablók legújabb csínyjéről a Rador távirati iroda a következőket jelenti:

Tomescu rablóvezér néhány társa kíséretében tegnap fényes nappal megjelent Gumpia községben. A rablók egyenesen Marinescu földbirtokos kastélyába mentek, akinek lakását teljesen kifosztották. A jól sikerült fosztogatás után

a rablók fényes lakomát csaptak a kastély ebédlőjében és egy ott talált mandolin

nal koncertet adtak a falu népének.

amely a kapu előtt gyülekezve, tétlenül nézte a rablók munkáját. A lakoma után

a rablók összepakkolták a zsákmányolt holmit, néhány parasztot tuszként magukkal vive, elhagyták a falut.

Mindez vidám zeneszó és ének mellett ment végbe.

A közeli erdőhöz érve a rablók felosztották maguk között a zsákmányt, a tuszokat elengedték, majd eltűntek az erdő sűrűjében. A falu lakosságának értesítésére a csendőrség körülfárta az erdőt, de a rablóknak nyomuk veszett.

Érdekes részvénytársasági alakulás Nagyszalontán

Ahol a munkások lőkésekké válnak

A tőke és a munka állandóan aktuális harca idején méltán nevezhető különösnek az a részvénytársasági alakulás, amely Nagyszalonta híres városát néhány nap óta még híresebbé hivatott tenni. Nem kisebb dologról van szó, mint arról, hogy egy nagyszalontai cipőgyár úgy próbálta megoldani az osztályharc veszedelmesen égető problémáját, hogy — egy merész ujtással —

valamennyi munkását tőkessé, illetve társtulajdonossá avatta.

A kísérletező gyár: a Kulin és Gdll nagyszalontai cipőgyár, ugyanis nemrégiben részvénytársasággá alakult át és

annak részvényesei közé, mintegy 40 munkását en bloc fölvette.

Az új részvénytársaságban a régi tulajdonosok 800.000 lejjel vesznek részt, a munkások pedig 400.000 lei értékű részvennyel szerepelnek olyképp, hogy

a részvények ellenértékét heti bérükből — bizonyos idő

A megyei közigazgatási bizottság tiltakozik Biharvármegye feldarabolása ellen

Félmillió lej a bihari jégvihar károsultjainak

A vármegyei közigazgatási bizottság ma délelőtt ülést tartott, Tempelean Dezső alispán elnöklésével. Az ülésen dr Fildan Viktor főjegyző felolvasta az alispánnak az elmúlt hónapról szóló jelentését. A folyó ügyekről való beszámolás után megemlékezett a jégvihar pusztításairól is és felhatalmazást kért arra, hogy

500.000 lejt a vármegye károsultjainak fölsegélyezésére kiutalhasson.

A bizottság a felhatalmazást megadta, mire Jacob János, dr Popovici Miklós betegségét tette szóvá és indítványára a bizottság jegyzőkönyvileg fejezte ki mielőbbi felgyógyulása iránti jókívánságát. Ugyancsak Jacob

alatt — letörlesztik.

A kísérlet kétségkívül új és ötletes. Célja világos — nevezetesen az, hogy a munkásokat alkalmazotti helyzetükből kiemelje és — mint ujdonsült lőkéseket — fokozottabb tevékenységre, illetőleg a maguk érdekeinek a gyár érdekeivel való azonosítására kényszerítse. Munkások és lőkések egyszemélyben s ha ez a próba nemzetgazdasági szempontból nagyobb jelentőségűnek nem is mondható, annyi bizonyos, hogy a nagyszalontai kísérlet a mai gazdasági krízisnek fölülte jellemző és tanulságos momentuma. Tapasztalati értékéből pedig nem von le semmit az a megfontolás sem, hogy — husz, vagy harminc esztendő múlva — ha majd a mostani lőkés-munkások kidőlnek, azoknak helyét ismét csak munkások fogják elfoglalni, akik aztán az egyébként tiszteletreméltó részvénytársaságnak már nem urai, hanem csak alkalmazottai lesznek szemben a régi munkásokkal, az új urakkal, vagy azok utódaival.

A világ sportszenzációi

Gopnich az új könnyű sulyu boxvilágbajnok

Az emlékezetes Carpentier-Dempsey mérkőzés óta nem látott New-York olyan hatalmas érdeklődést, mint amely Gopnich amerikai könnyű sulyu bajnok és az ördögi technikájú Loyast, braziliai boxoló hétfői meccsét előzte meg. A viadalt Gopnich győzelme fejezte be és ezzel a könnyű sulyu világbajnoki címet nyerte. Hét izgalmas, bámulatos érdekes round hozta meg Gopnich győzelmét.

Páris nagy díjját magyar úszó nyerte.

A francia főváros nagy díjért folytatott küzdelemből a 100 méteres gyorsúszásban, elsőnek Bárány István budapesti úszóbajnok került ki. 1 perc 02 háromötöd másodperces kitűnő idővel. Magyar rekord 1 perc 02 egy tized mp.) A versenyben Európa legjobb sprintuszói vettek részt. Bárány a „Grand prix de Paris” fölényesen nyerte.

A magyar és a francia műugrócsoporthoz csapása.

A francia úszósövetség a műugrásra kiírt Budapest nagy díjért elküldi Weilt, a tavalyi francia műugró bajnokot, aki Vajda Lászlóval, a magyar műugró-bajnokkal szemben fogja megvédeni Franciaországot.

János indítványára elhatározták, hogy

a közigazgatási bizottság felirattal fordul a kormányhoz és tiltakozik Biharvármegye feldarabolása ellen.

Ezután a reszorthivatalok vezetőinek jelentésére került sor. Lapzártakor az ülés még tart.

